

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KOZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéziratok nem adóznak vissza.</i>	Elfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, azt.-István-tér 1.	Felolós szerkesztő: BONTZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Elfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt. — kr. Félévre . . . 3 frt. — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér sorankint 50 kr. Többesrői hirdetéseknel engedmény
---	--	--	--	---

A néppárt revíziót követel !!

A helyzet.

(?) Színházi jelenet volt az, mikor Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház hétfői ülésén kijelentette, hogy a szentesítés ime megvagyon. A képviselőházon kívül is, a főváros egyes elemeiben és néhány vidéki városban is mondvcassinált lelkesedéssel fogadták a szentesítés híret. Az egyetemi tanulóknak egy része ma fáklásmenetes ovációt akar hozni Wekerlének s a N. Fr. Pr. szerint eddig már több ezer üdvözlő távirat érkezett a — királyhoz, mint a legszabadelvűbb, legalkotmányosabb uralkodóhoz. Hát legyen meg az örömük, mi nem akadályozzuk és nem is akadályozhatjuk őket abban.

A főkérdés, mely most, a szentesítés ténye után előáll, az: Mit ért el a kormány a szentesítéssel? Semmit, semmit.

Megadta-e neki a szentesítés ténye a garanciákat arra nézve, hogy a szentesített javaslatokat életbe is fogja léptethetni? Nemi adta meg. És tisztázta-e a szentesítés ténye a helyzetet, vitte-e megoldása felé a válságot? Nem. És megnyugtatta-e a szentesítés ténye a felizgatott kedélyeket? Nem. És van-e annyi ereje a szentesítés tényének, hogy a valláspolitikai kérdések le-szoruljanak a napirendről, melyre erőszakosan hurcoltattak? Nincs. És megadta-e a szentesítés ténye a kormány-nak a garanciákat arra nézve, hogy a főrendiház a hátralevő javaslatokat meg fogja szavazni? Nem.

Gondoljunk vissza a nyáron és a legközelebbi multban történetekre és

ne kombináljunk helyzetet, hanem következtessünk a létező helyzetből.

A kormány félhivatalosai azt írják, hogy a szentesítés megszüntette a válságot s hogy a korona bizalma a liberális kormány iránt, ha meg is volt ingatva, ujramegszilárdult. Asorok közt azonban nem titkolhatják el abbéli aggodalmaikat, hogy a kormány pozíciója nem a legbiztosabb sőt a N. Fr. Pr., Wekerlének bécsi félhivatalos organuma egyenesen kimondja, hogy a kormány meg fog bukni. »Egyike a legfurcsább anomáliáknak — ugymond a bécsi lap dec. 11-iki számában — az, hogy azon szavakból, melyekkel a miniszterelnök sikerét a képviselőháznak bejelentette, nem a győztesnek öröme, hanem a halálra sebzett hősnék bánata beszél, a ki tudja, hogy diadalát nem sokkal fogja túlélni. Rosszul állanak az olyan miniszterium ügyei, mely ily napon is jónak találja kijelenteni, hogy bukása esetében gondoskodni fog róla, hogy bukása parlamentáris legyen, mely miniszterium tehát legnagyobb sikere órájában már is politikai temetésének szertartásaira nézve tesz intézkedéseket.«

Ezeket írja a bécsi félhivatalos lap, mely a kormány ügyeiről rendszerint sokkal jobban van értesülve, mint budapesti kollegái. És mi ez egyszer úgy találjuk, hogy a N. Fr. Pr. igazat mond, nem mert a N. Fr. Pr. mondja, hanem mert minden egyes szava megfelel a tényeknek. Melyik józan gondolkodású politikus is lehet olyan együgyűt azt képzelní, hogy a szentesítés véget vetett a válságnak? Hiszen a mult héten, egészen a szentesítés megérkeztéig még a legliberálisabb lapok is azt állították — és nem akadt senki, a ki ezen állítást megcáfolta volna, — hogy a válság sulypontja most már nem többé az egyházpolitika, sem a szentesítés

megtagadása vagy megadása, hanem a kormány illoyális, kétkulacos magatartása a Kossuth-ügyekben és a koronának legyőzhetetlen ellen-szenve Szilágyi iránt. A szentesítés tehát nem oldotta meg a válságot s jöllehet, nem tartjuk valószínűnek egy budapesti lapnak azon állítását, mely szerint Wekerle a szentesítéssel együtt nov. 27-ikén beadott lemondásának végleges elfogadását is megkapta, a legközelebbi események igazat fognak adni azon, multkori cik-künkben kifejezett véleményünknek, hogy t. i. a szentesítés megadása nem más, mint egy halálra ítélt gonosz-tevő utolsó kívánságának teljesítése.

Wekerle tehát menni fog, mert mennie kell és vele együtt megy Szilágyi és Hieronymi is, és a liberalizmus is. Wekerle a képviselőház hétfői ülésén halálos vergődésében azt találta mondani, hogy a szabad-elvevű irány nélkül Magyarországon kormányozni nem lehet.

Ez nyilt elismerése annak, hogy az antiliberalis irány kormányra-jutásának lehetőségével ma már nem csak a nép óriási zöme, hanem a korona is megtrátkozott. És hiába dolgozik ezen irány ellen Wekerle és a liberalizmus: ez az irány feltartóztathatlanul halad előre, fejlődik, hódít és szervezkedik és legközelebb azzal nyer kifejezést, hogy a szervezkedését az egész országban folytató *néppárt kopogtatni fog a parlament ajtóin és helyet követel a törvényhozó testületben.*

Agrár-kérdések.

(z) A képviselőház költségvetési vitájának legérdekesebb része a földművelési tárca körül fejlődött. A vita jelszava a mezőgazdasági válság, melyről mi már nyilatkoztunk. De előttünk nem a mezőgazdasági válság a helyzet szignaturája. Ennél sokkal komolyabb valami a dekrisztianizáció, mely a nemzeti létet alapjában támadja meg és erkölcsi és anyagi téren válságot

idéz elő. A gazdasági válság, az *agrárpolitika* lehet bajtársunk, de az agrár-kérdés még ha a jelenleginél akutabbá válnék, sem dominálja a helyzetet.

A hogy a képviselőházban állítottatott fel a kérdés, az inkább számadat-halmaz és jogkövetelés és csak némileg közjogi kérdés. Ezen egész felfogás dolgában Tiszta István a legrészletesebben nyilatkozatot tett.

Tiszta Kálmán fiának beszédje a következőkben kulminál:

A külön vámterület utilitás kérdése. Az export-malmok a termelők érdekében favorizálандók.

A tranzit-kedvezmény sokkal kisebb mértékű visszaélésekre adott alkalmat, mint a minők az agráriusok részéről konstatáltak.

Es mind ezekből a konklúzió ez:

Igy tehát még kell nyugodnunk és ezen visszaéléseket, mert nem akkorak, a minőknek mondattak, továbbra is folytatjuk és mivel minden gyár a mezőgazdaságnak áldás, az export-malmoknak meg kell hoznunk ezt az áldozatot.

Es bizony, van ebben mindenféle áldozat, kivált a buza-árak depressziójában!

A mi azonban hasonló fontosságu, az az *agrárbank* kérdése. Az agrárbank az az orvosság, melylyel a betegséget krónikussá tesszük. Ezzel kiszolgáltatjuk a kisbirtokos gazdát, a föld népet a nagy tőkésnek, mely úgy bánik vele, mint az egyszeri gazda a tyukkal: nem engedni elhagyni a fészket, hogy mindennap legyen tojása. A kis birtokosnak, a föld népének nem kell agrárbank, mely által a nagy tüke megszedi magát a népen és a melyben a kormány befolyásával osztalékos igazgatók nyeretnek meg. Olyan hitelintézetre van szükség, mely egyesegyedül a népet, melynek hasznát egyesegyedül a nép lássa.

A földművelési vitának bevillagított az országos magyar gazdaegyesület elnökválasztása és az azután következő banketten elmondott beszédek, valamint azon független gazdaközönység 390 szavazattal, mely szintannyi ítélet volt a jelen kis gazdasági és pénzügyi politika felett és kárthatása az Wekerle-féle liberálisizmusnak.

A válság folytatása.

Nézeteinket a helyzetről és a szentesítés következményeiről lapunk első oldalán

TÁRCA.

A NÉPHEZ!

Ki lenne olyan gyáva, gyatra,
Hogy még most se kelne talpra,
A mikor ha egyesülünk,
Uj eszedév alap-vevünk?
De ki most is léha, gyáva...
Gyáva népek nincs hazája!

Ki lenne oly bamba, kába,
Hogy ne lépne a néppártba,
A mikor ha össze tartunk,
Az javunkra felvirádtunk?
És lesz újra boldogsága,
A népek az ő hazája.

Ki lenne most oly renegát,
Hogy eladná hitét honát,
Harminc pénzért a Krisztusát,
Hogy más pártba adja magát?
Nem lesz köztünk hittagadó,
Nem lesz köztünk honáruló!

Ki lesz Tamás, ki lesz Judás?
Harminez ezüst bár foglaló,
Szászoránnyai borzaváló,
S bér a világ a riadás,
Nem lesz köztünk más szavazás:
Éljen a néppárt!

KALMÁN K.

találja az olvasó. Itt csak a válságról szóló

híreket szándékozunk röviden elkapitulálni.

A fővárosi sajtó, a felhívatásokat és a liberális is beleértve, egyhangulag konsztatálja, hogy a szentesítés nem mentette meg a kormányt a végleges bukástól. A felhívatások lapok legfőbb anyiban enyhítenek a dolgon, hogy azt mondják: A király nem akarja elejteni Wekerle-t, de határozottan követeli Szilágyi és Hieronymi elejtését. Wekerle azonban e két miniszter nélkül kormányozni nem akar s így inkább ő is megy. —

A „Magyar Állam” éppen nem igazolt pötszimiztikus szempontból itéli meg a helyzetet, egyébiránt azonban teljesen a mi álláspontunkon van, mikor ezeket írja a szentesítésről:

Nem, ezeket a javaslatokat „szentesíteni” nem lehet soha. Azt, hogy mi a szent és mi a szentesítetlen, sem a parlamentek meg nem szabhatják, a szentesítés kifejezése e törvényeken csak üres forma, erkölcsi tartalom nélkül, melylyel pogányok gunyolják az igaz Istent csufot üzven magával az Istennel, ha a házasság szenteségének semmibevevését elrendelő törvényt szentesítettnek mondják.

Mi magyar katolikusok lelkünk mélyesége fájalmával látjuk az apostoli jogokat gyakorló királynak e bizonyára jobb meggyőződése ellenére tett elhatározásából, hogy Magyarországon a törvényhozó faktorok hazánkat keresztény jellegétől megfosztani akarják egyaránt tagadván meg és utasítván el egy a nemzet, mint a dinasztia sok százados történetének minden katolikus és keresztény hagyományát és köteleességét.

Nem feltjük az egyházat, de feltjük a dinasztit... Az egyház nem a királyoktól kapta erejét, hanem azoktól nyerte miszsióját. A trón nemad fényt az egyháznak, hanem a trón ékeskedik az oltártól nyert fényességgel...

A „Hazánk” szerint a politikai pártok hangulatát a szentesítés semmiben sem változtatta. „A nemzeti párt éppen úgy támadja a kormányt, a kilépettökben a király ténye nem teremtette meg a bizalmat a kabinet iránt. Magában a szabadelvű pártban csak külsőleg emelkedett a hangulat, de elvesztették tartják a kormányt. Hogy a szentesítés ennek a kabinetnek adatott meg, az aligha történt kikötések nélkül. A főrendiház egyházi politikai ellenzéke a szentesítés következtében nem változik magatartásában s annyira szervezve van, hogy a hét függő javaslat igen tekintélyes,

az eddigi főrendi többségeknél jóval nagyobb fog visszavetetni.” E helyzetben még az indemnity megszavazása sem változtat.

Ugnan csak a „Hazánk” feltűnően tartja, hogy a szentesített törvények publikálása december végé előtt nem várható. Ugyanis a polgári házasságról szóló törvény az életbeléptetési záradék szerint, — csakis a publikálástól számított egy év alatt léptethető életbe s a kormányának az a terve, hogy az egyházpolitikai reform 1895. január 1-én lépjen életbe, a miért is nem publikálja a törvényeket, hogy az életbeléptetés összeessen a polgári év kezdetével. (Azt hisszük, hogy addig még sok víz fog lefolyni a Dunán. Szerk.)

A „Nemzeti Ujság”-ban Kaas Ivor báró azt írja: „A király beváltotta szavát s Magyarország keresztény állam lenni megszűnt. Meddig lehet még magyar állam? — A hon polgárainak politikai szabadságában áll a törvények törvényes megváltoztatására törekedni. — A miniszterelnök jól mondta, hogy a parlamenten kívül támad e törvényeknek veszedelmes ellenzéke — a nép. Mindazok, a kiknek pozitív vallásuk van. Nem a papok, nem az arisztokraták, nem az udvar, nem a reakció, nem azok, a kiknek anyagi érdekeik sértenek, mert hiszen ezeket is lehet elégteleni. — Egy évtizedes vallásháború előtt állunk... Nem szükséges itt igazolni. Itt kezdettől fogva a kormány igazat, majd igazat nálánál jobban törvényei.”

A „Budapesti Hirlap” keddi számának első oldalán bösen neki ront a liberális kormányának, a második oldalon örül a liberálisokkal, a harmadik oldalon pedig vegyest, hol üti, hol cirogatja a kormányt s egyebek közt azt írja, hogy a kormány a hátralevő javaslatok második főrendiházi tárgyalása előtt felveti felfelé a bizalmi kérdést. Tegnapi számában azt beszéli ugyan csak a „B. H.”, hogy a hercegprímás már 1892. novemberében megkapta a legilletékesebb helyről azt az értesítést, hogy a király a javaslatokat szentesíteni fogja. Azt is tudja már t. lapársunk, hogy a főrendiház a hátralevő javaslatokat valószínűleg 26 szótöbbséggel el fogja vetni, hogy a kormány a főrendi ellenzék több tagját a szavazástól való távolmaradásra akarja rábírní és végül, hogy a székesfejérvári kath. nagygyűlés határozatai nem mindenben azonosíthatók a püspöki kar nézeteivel. És mind-

A názárethi szentház hazánkban.

E hó 10-én volt 600 éve, hogy a názárethi szentház, melyben Szűz Mária lakott, s melyben az Isten Fia emberré lett, csodálatos módon Lorettóba vitettet. — Nagy jubileumi ünnepek vannak ott mostanában, az egész keresztény világból tömegesen zarándokolnak oda a hívek, hogy lássák azt a szent helyet, hol a világ megváltásának munkája kezdődött. Imádkoznak ott, s csókjaikkal halmozzák el azt a szobát, melyben az Angyal üdvözléte a Szűz ajkairól e szók hangzottak el: „Ime az Úrnak szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint.” Ez ama szoba, melyben az Ige testté lön.

Bennünket magyarokat még külön kötelék is fűz e sz. házhoz. A magyar sz. korona területén állott valaha e kised hajlék. Magyar területéről szállott át e házacska a mostani helyére, az olaszországi Lorettóba.

Fiume mellett, a mostani horvátartományi részen, 410 léposóffokon emelkedő sziklafésszek tekint le a ragyogó Adriára. Itt van Tersato, a Frangepáni régi várával. Nevezetes bucsujáró hely ez. Temploma azon helyen épült, a melyen hatszáz évvel ezelőtt a názárethi ház állott.

A Gondviselés keze esodálatos módon munkált a dologban. A pogány szaracénok már a szentföldet pusztiták, közeledének már Názáreth-hez is. A szent család háza ki yala téve a megbeseletlenítés veszélyének. És ime, 1291. május 10-ének reg-

gelén a Fiume fölötti hegyen a város lakói egy házat láttak, mely eddig nem vala látható. Különös keleti festések voltak belsejében, sajátoság oltárféle emelvény, a bold. Szűznek szobra, a gyermek — Jézust tartva karján. Emitt egy szekrényt, amott tűzhely-félet találtak még benne. Senki sem tudta a dolgot megfejteni.

A Frangepáni — várkapolna papjának, bizonyos Sándor atyának, nemsokára megjelent álmában a bold. Szűz. Előadta neki, hogy e tüneményszerű ház az ő sz. hajléka, az Ur angyalai hozták azt e helyre Palesztinából a tengeren át, hogy védve legyen a pogányok elől.

Az akkori horvát bán, Frangepán Miklós, egy bizottságot küldött Palesztinába. Meg kellett győződnie arról, hogy ott van-e még Názárethben Szűz Mária háza.

A látomásban részee Sándor atya is a bizottsággal küldetett. A betegségben silylődő pap még az utazás közben esodálatos módon visszanyerte egészségét. A bizottság művelt és hiteltérdemlő tagjai visszatérván Tersatába, polgártársaiknak örömhírt hozhattak: Názárethben a sz.-háznak csak alapjait találták meg. Ugyanoly nagyságának s méreteiben megegyezőnek találták az ottani alapzatot, mint a melyen az ide került épület. Ugyanazon kőből van az alapzat építve, a melyből e ház. (Ma már az is bizonyos, hogy egész Olaszországban s környékén nem találni oly követ, a melyenből a lorettói ház épült, egyedül Palesztinában.)

ezeket állítólag egy püspöktől tudja a „B. H.” — Hogy hívják ezt a püspököt?

A „Magyarország” kiemelve, hogy Wekerle legutóbbi nyilatkozatai egyikében sem hivatkozott a korona bizalmára, abból azt a következtetést vonja, hogy Wekerle ezzel hivatalosan bejelentette a válság fenforgását s hogy ennek megoldása legfeljebb új év utánig húzható ki. A kormány helyzete az idézett lap szerint a szabadlevű párt kellő forrongása miatt a pártban, a parlamentben s a koronával szemben egyaránt kollomoten.

A „Magyar Hírlap” — hogy végre egy kormánypartit lapot is idézzünk — tegnapi vezércikkét Horváth Gyula azzal kezdi, hogy: „Ez indomnytról szóló javaslatlalt egyidejűleg a Wekerle kormány lemondása is a korona legfelsőbb elhatározása elé kerül.”

Sapienti sat!

BELFÖLD

— **Püspöki konferencia.** E hó 18-ikán püspöki konferencia lesz Budapesten, melyre Vaszy Kólos bíboros hercegprímás már meghívta a püspöki kar tagjait. A püspöki konferencia tárgyai értesülésünk szerint az autonomia, a kongrua és a szentesítés következtében beállott politikai helyzet megbeszélése lesznek.

— **Bécsi hitrokonaink Zichy és Esterházy grófhoz.** Zichy Nándor és Esterházy Miklós Mörice grófokhoz Boldogasszony fogantatása ünnepeán a következő távirat érkezett:

Sz. Mária bécsi fiai és leányai hű kath. részvétellel kísérve figyelemmel magyarországi testvéreiknek a sz. István birodalma megszentelt alapzatának megóvása körül kifejtett esodálatra méltó harcaát, az Ur asztalánál egyesültek Magyarország hűveivel és buzgón csatlakoztak az ő hű imáikhoz. Vajha Magyarország Nagyasszonyának mai ünnepe vizagszteljes fordulatot idézne elő az egész kereszténység javaiért folyó harcban

Bizonyos volt tehát, hogy ez a bold. Szűz háza Názarethből.

A esoda hire világgá terjedt. Mindenünnen ezrével zarándokoltak Tersatóba.

E esodás eseményt újabb esoda erősít meg nemsokára. A házat, mint emlitettük, 1291. május 10-ik napján pillantották meg Tersató hegyén s már 1294. december 10-én oltúnt. Mintegy negyedfél óvig volt tehát a magyar szent korona területén.

Hiteles történeti források bizonyítják, hogy e házat 1294. december 10-én ismét angyalok vitték át az adriai tongor tulsó partjára, az Ancona melletti Lauretumba, Lorettóba. Azóta e városka a világ első kegyhelye.

A gyönyörű olasz föld e helyen valóssággal szemkápráztató szépségben tündöklök. Körülötte zöld lomboktól árnyékolat kedves halnokok, a háttérben a kimagasló Apennini hegyek; a lejtő alján a nap fényét visszautkrözö Adria ragyogása. Mindezek láttára nem egy mondta már, elragadóbb vidéket alig választhatott volna magának a boldogságos Szűz, mint ezt a helyet, a kedvos Lorettót.

Tersató népe sokáig kesergett a háznak esodálatos elköltözése miatt. V. Orbán pápa meg akarta a tersatóiakat vizagsztni; 1367-ben a bold. Szűznek egy képt küldé el nokik. Szent Lukács evangolista festette azt cyprusfa-táblára. E kép a később épített templom főoltárát ékesíti; az oltár a názá-

és legyözhetlen erőt kölcsönözne a harc körül kitarító buzgóságot tanusító nemes vezéreknök. Sz. Mária bécsi fiai és leányai nevében: dr. Hoerdeger Károly, Wosslinger Guidó, Weininger József, Pawlas Ferenc, stb. stb.

Erre a táviratra Zichy és Eszterházy grófok a következő távirati választ küldték dr. Hoerdeger-hez:

„Sz. Mária fiai és leányaink áldozása vizagszunkra és megerősödésünkre szolgál. Isten meg fogja hallgatni valamennyiünk imáját. Már is mély hálával tartozunk Isten Auyjának, mert ma sokkal szorosabban füzödnök össze testvéreink közös érzései és törekvései, mint valaha. Vajha e hitünk mindenkoron szilárdulna. Zichy Nándor gróf, Esterházy Miklós Mörice gróf.”

— **Uj kath. kör.** Szomolány pozsonymegyei községből azt az örvendetes hírt jelentik, hogy ott e hó 2-án egy népkönyvtárral egyesített kath. olvasó kör alakult. Az alapszabályok jóváhagyás végett már felterjesztettek a belügyminiszterhez.

— **A kalocsai kath. kör** e hó 8-án tartotta meg alakuló közgyűlését mintegy 300 tag részvétel mellett. A kör tisztikara így alakult: Elnök keökeszi Csernyus István ügyvéd, nyug. törvényszéki bíró, alelnök: Kovács János (egyházi) és Nagy János (világi), titkárok: Reichheld Károly és Balázs Imre. Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy a kör tagja Almásy Károly szolgabíró is. Molegon üdvözöljük a kört és kívánjuk, hogy anyagilag és szellemileg gyarapodva működését a legáldásosabb siker kísérje!

— **A pártkivüli képviselőkről** azt írta a M-g, hogy legközelebb belépnek a nemzeti pártba. Ez a hír, mint hiteles forrásból értesülünk, nem felel meg a valósságnak.

— **Az indemnitás.** A képviselőház keddi ülésén Hegedűs Sándor röviden igyekezett cáfolgatni Horváth Nándor tételét az indemnitás bizalmi jellegéről. Utána Hefli Ignác polemizált egy kissé Wekerlével s újra elfogadásra ajánlotta ha-

rethi ház helyén áll, a ház nyomait ma is láthatni.

Ha zarándokok jönnek, a templomot gondozó szent Ferenc-rendi szerzetesek előbb gyortyákat gyujtanak a kép előtt, azután leeresztik a faburkolatot, mely a képet földi s buzgó vágyggyal emelik karjaikat az oda seregű hívők ezrei a kegykép felé, esdvo segélyért, vizagszért a szükségben, általómért a lelki, testi veszedelmekben. Főkép a hajósok tisztelik e képet a legnagyobb bizalommal tengeri utjaikon is, másolatait mindenüvé magukkal viszik. Százával függnek a templom falain a viharokból, hajótörésekből megmenekült fogadalmi képei, dicsőtős hálaverseikkel a „Madonna del mare”-t, így neveztvén a tengeren járók fényes csillagát, a bold. Szűz Máriát.

A szent Szűz bennünket, magyarokat kitüntetett azzal, hogy hajlékát országunkon letétette. E kitüntetés emlékezte eszünkbe juttatja, hogy mi „Regnum Marianum”, „Mária országa” vagyunk. Mi az ő nemzete maradunk, Szent István királyunk neki ajánlott fel bennünket. Most, hogy hajléka tőlünk távol van, mi szivünkkel legyünk hozzája közelebb. Kérjük őt, legyen most országunkhoz közelebb segélyével, mint volt valaha; ma, mikor Magyarországon a hitetlenség tengeri vihara tombol, ma legyen ő tengeri szép csillagunk! Ma nem házát, hanem országát üldözik, a pogány szaracénok.

Dr. — y — t.

tározati javaslatát. Ezután következett a szavazás, mely azzal végződött, hogy a ház 205 szavazattal 90 ellenében, tehát 115 szöbbséggel elfogadta. Az ellenék ezutal is igen gyanusan viselte magát. Az indemnitás mellett, a horvát képviselőket beleértetve, 205 képviselő szavazott. A ház ma összesen 451 tagból áll. Világos tehát, hogy az ellenzékiek, ha egytől-egyig szavaznak, könnyen leszavazhatták volna a kormányt. Mäskülönbön igaz, az is nehezítette sok ellenzékii képviselő helyzetét, hogy az elnök ugy tette fel a kérdést, hogy csak Hefli Ignác és a pénzügyi bizottság indítványa közt lehetett választani. Hefli indítványa pedig a 67-es alap ellen lévén intézve, sok ellenzékii képviselő inkább tartózkodott a szavazástól, mintsem a 67-es alap ellen szavazott. A főrendiház az indemnitást dec. 17-ikére kitüzött-ülésén fogja tárgyalni.

A képviselőház a javaslatot tegnap harmadik olvasásban is elfogadta.

— **Simonyi Lajos br.** volt földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter 1875—78 tegnap 74 éves korában meghalt. Az elhunyt fia volt a híres huszárezredesnek és 1824-ben született Tarnopolban. Részt vett a szabadságharban, 1861-ben képviselő s a fuzió után miniszter volt. 1885-ben főrendiházi taggá neveztetett ki s mint ilyen legutóbb az egyházpolitiká mellett szavazott.

KÜLFÖLD.

— **Ausztria.** Bécsben e hó 10-én este katolikus ngyülés volt, a melyen Lichtenstein herceg, Gessmann képviselő és Deckert plebános is megjelentek és beszéltek. Az utóbbi szóba hozta a magyar egyházpolitikai javaslatok szentesítését és gyalázatnak mondotta, hogy a szidók machinációja már a trón lépcsőjéhez is folhat.

— **Németország.** A birodalmi gyűlés tegnapelőtti ülésén Hohenlohe herceg birodalmi kancellár kijelentette, hogy hivatalba lépése nem jelent rendszerváltozást. — Ő nem fog ugyan mindenben elődje nyomdokain haladni, de számot fog vetni a meglévő tényekkel és az elvállalt kötelezettségeket loyálisan fogja teljesíteni. A kancellár hangsúlyozta a pénzügyi reformnak a jelenlegi gyarmatpolitikához való ragaszkodásának s a haditengerészet erősítésének szükségességét és megígérte a mezőgazdaság jogos óhajtsáinak teljesítését. A szociál politika terén a vezérő elv a gyöngék megvédése lesz. Végül kijelentette, hogy törekedni fog az állam és az egyház közt föntartani a békét.

— **Belgium.** A kormány karácsony után törvényjavaslatot fog betérjeszteni a republikánus propaganda megfékezésére.

LEGUJABB.

— **A püspöki konferencia.** A „Magyar Állam” a december 18-ikára összehívott püspöki konferenciáról ezeket írja:

Mint a legilletékesebb forrásból értesülünk, a konferencia a folyó ügyek elintézése után *kizárólag az egyházpolitika jelenlegi állásával foglalkozik* és a tanácskozás nem is fog tovább egy napnál tartani. A meghívókat a ma reggeli postával küldötték szét az egyháznagyoknak székhelyükre. — Itt megemlítjük, hogy a hercegprímás a konferencián tartandó beszédével van elfoglalva s a karácsonyi ünnepeket az eddigi megállapodások szerint a primási udvar Budán tölti. Karácsony előtt néhány napra a hercegprímás azonban Esztergomba megy, hogy a fontosabb egyházi ügyeket elintézzé.

1894. december 13.

FEJÉRMEGYEI NAPLO

— **Az agrár vita folytatása.** A képviselőház tegnapi ülésén folytatta a földművelésügyi költségvetés fölötti vitát.

A nemzetipárti Bernáth Dezső hosszú beszédében azt fejtegette, hogy a mezőgazdaságot az ipar és kereskedelem előtt kell fejleszteni, de a kormány nem tesz semmit, nem gondoskodik a kisgazdák helyzetéről és még jobban folomeli az adókat. A költségvetést nem fogadja el.

Utána Apponyi Albert gróf behatóan foglalkozott a közgazdasági kérdéseinkkel. Kimutatta, hogy a földműves osztály az ország lakosságának 46²/₁₀-át teszi s a kormány mégis elhanyagolja. Innen ered a válság. A közgazdasági politika nem választható el a társadalmi politikától. Nem helyesli a pénzügyi politikánkat. Az adók súlya lenyomja a kis gazdát, míg a nagy tőke nincs kellőleg megadóztatva. A földművelési miniszter programját nem helyesli. A hitelkérdés szövegeketek után oldandó meg. Hívo a közös vánterületnek, de a fogyasztási adó-rendszert önállóan kívánja rendezni. Követeli az őrleési engedély megszüntetését. Tiltakozik az ellen, hogy a kormány a gazdasági érdekszövegeketek államiasítani akarja. A költségvetést nem fogadja el.

Miklós Ödön államtitkár hosszasan polemizált az ellenzéki szónokokkal, mire a vita folytatását mára halasztották.

Ezután Babó Emil interpellált a rangjávészett Leypold tüzérhadnagy ügyében, melyre Wekerle azonnal válaszolt.

— **A koronaőr választása.** A koronaőr választására a főrendek és a képviselők a hó 18-án fognak közös ülésre a képviselőház üléstermében összegyűlni; erre vonatkozólag Szlavy József, a főrendiház elnöke a következő körözvényt bocsátotta ki:

Miniszterelnök úrtól ma nyert értesítés szerint a koronaőrök százados gyakorlat és számos törvény rendelkezései értelmében a felségének kijelölése alapján az országosan egyesült főrendek és képviselők által választatnak, miután a csász. és apost. kir. felségének a betöltendő koronaőri állásra kijelölt egyének névsorát tartalmazó kegyelmes királyi leirata már hozzá érkezett, ezen királyi kijelölést tartalmazó leirat kihirdetése elegendő ülésben kihirdetendő és a koronaőr választása eszközölendő lévén, a képviselőház elnökével történt megállapodás szerint ezen elegendő ülés folyó évi december hó 18-ára (kedden) és pedig délelőtt 11 órára (a képviselőházi üléstermében) tüzetett ki. Miről van szerencsém cimedet tisztelettel értesíteni.

Fogadja (cimed) kiváló tiszteletom őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1894. december hó 12-én.

Szlavy József,
elnök.

A koronaőr személyére vonatkozólag már leérkezett a koronától a négyes felterjesztést jóváhagyó kézirata és ma a kormány jelöltje gyanánt Tisza Lajos gróf nevére hangoztatták, míg más források Radvánszky Béla bárót emlegették, mint hivatalos jelöltet. Az ellenzék értesülésünk szerint és pedig úgy a főrendiház, mint a képviselőházi ellenzék Prónay Dezső báróra fogja adni szavazatát, ki beavatottak állítása szerint szintén befoglaltatik a négy kijelölt hazafi között. Magát a választási aktust, már ismertettük lapunkban.

Telefon-jelentések.

A király és a válság.

Budapest, dec. 13. (Saját tudósítónk telefon jelentése) Ferenc József király a hó 18-ikán Budapestre jön, állítólag a válság végleges lebonyolítására. Wekerle ugyanis, mielőlt a főrendiház megszavazza az indemniyt, beadja a lemondását s a király azért jönne a fővárosba, hogy ott személyesen intézze az új kormány alakítását.

TÁVIRATOK.

Az orleanisták.

Brüsszel, dec. 13. (Ered. táv.) Fülöp orleansi herceg tegnapi délután érkezett és vele együtt számos királypárti francia is. A trónkövetelő híveinek tegnapi bankett adott.

A koreai háboru.

London, dec. 13. (Ered. táv.) Sanghaiból jelentik: Egy japán sereg Tien-Kigo-Csengnél partra szállott s szinte ellenállás nélkül elfoglalta Kinesut. A tönkgyötört japán tábornok egy erős kínai hadsereget Kinkuahu mellett heves ellenállás után megvort.

Városi és vidéki hírek.

Fejérmegye közigazgatási bizottsága

f. hó 11-én tartotta meg rendes havi ülését Fiáth Miklós báró elnökele alatt. Az ülés főbb pontjait a következőkben foglaljuk össze.

Dunay József cecei jegyző felebbezett a belügyminiszteriumhoz, mert az alispán a segédjegyző mulasztásáért őt tetto felelőssé. A belügyminiszter a felebbezést elbírálás végett a közigazgatási bizottsághoz küldte, mely a felebbezést elutasította. A tiszti főorvos jelenti, hogy a múlt hó folyamán megrényekben házasságra lépett 242 pár, született 647, meghalt 420, beteg volt 2188 egyén. Jelenti továbbá, hogy a múlt hónapban 38 difteriás beteg volt s hogy 9 főveg gyógyszerum szerzoetett be. Ő is tett — jelenti a főorvos — a szerummal kísérletet és pedig jó sikerrel.

Ezután Fiáth Miklós báró főispán felhívta a főorvos figyelmét ama fontos körülményre, hogy a fertőző betegségekben szenvedők vagy elhunytak nincsenek kellőképpen elszigetelve a közönségtől, továbbá intézkedést kér arra nézve, hogy a járási orvosok székelyükön lakjanak, mert ellenkező esetben az orvosi segély későn érkezik.

Ezután Zobel Gyula pénzügyi igazgató tette meg havi jelentését. Jelentése szerint a fogyasztási és italmérési adókat 18 községben nem tudták kiadni. Ezek közül 11-gyel egyezség útján, 7-tel pedig ráutalás útján végeztek. A ráutalás 6 község megfelebbezte. A felebbezések nem voltak kellőképpen felszerelve s épen ebből kifolyólag Fiáth Miklós báró, főispán kéri Szüts Arthur főjegyzőt, mint alispán helyettesét, utasítaná a községi jegyzőket, hogy a jövőben felebbezésüket iparkodjanak kellőképpen felszerelni.

Majd Cziráky Antal gróf hívta fel az alispán helyettesének figyelmét arra, hogy intézkedjék, miszerint hivatalos dolgok nyílt levelezőlapon ne intézessenek el.

A bizottság tudomást vesz Quirini Gusztáv főmérnök jelentéséről. Mészleny Bence panaszt omel a főmérnök figyelmét a do-logra. Quirini Gusztáv igéri, hogy mielőbb jelentést tesz. Ez ügy kapcsán Zobel Gyula pénzügyigazgató indítványára a bizottság feliratot intéz a miniszteriumhoz, melyben kéri, hogy a budapesti lapok az ebéd utáni vonattal jöjjenek.

A kir. tanfelügyelő Kis-Apostag község ág. ov. iskolájának fenntartására állami segélyt kér. Az ügy a miniszterium elő terjesztetik. A tanügy ellen elkövetett mulasztások folytán befolyt 20 ft bírság Klein József helybeli siket-nóma intézeti tanítónak adatott. Az ercsi iskola ügyét a jövő ülésen tárgyalja a bizottság. Az ülés 1/2 órákor végződött.

Székesfejérvár közigazgatási bizottsága

tegnap délelőtt Havranek József polgármester elnökele alatt ülést tartott. Jelen voltak Pálffy Károly, Kováts István, Dieballa György, Flaskár József, Dr. Major Ferenc, Alaghi Dezső, Quirini Gusztáv, Madaras Lipót, Fittler Béla, Festetich Bennó gr. tanfelügyelő, Klement Ferenc helyettes tanfelügyelő, Reé István árvaszéki ülnök és Zobel Gyula a pénzügyi igazgató helyettese Merzich Lajos.

Az ülés főbb mozzanatai a következők:

A bizottság tudomásul veszi a főjegyző pénzügyigazgató és főmérnök múlt havi jelentését. Festetich Bennó gróf tanfelügyelő jelentése után Borsódi Mihály körvényét terjeszti elő nyugdíjaztatása tárgyában. Borsódi Mihály testi fogyatkozásának megvizsgálására Pálffy Károly, Kováts István és dr. Trummer Gyula küldettek ki. Ezután Reé István árvaszéki ülnök olvasta fel havi jelentését. Itt Kováts István megjegyezte, hogy a bizottság öt és Flaskár Józsefet már egy év előtt bizta meg az árvaszéki pénztárak megvizsgálásával, s ő úgy találta, hogy az árvaszéki jelentés s a pénztári napló nem vágnak össze. Felszólal továbbá a kiutalási végzések helytelensége ellen is. Kováts Elek ugyanis nem csak a kiutalási végzéseket hozza meg, hanem kiállítja a felek részére a nyugtákat is, a mi helytelen.

Elnöklő polgármester elismeri a felszólaló által felhozott dolgok rendellenességét, kijelenti azonban, hogy ezen ügyben a számvonóság volna megkérdőzandó, vajjon miként lehetne ezen segíteni. A bizottság a polgármester nézete mellett foglal állást.

A kir. ügyészség jelentését a főjegyző felolvastva, a bizottság azt tudomásul veszi. Ezzel az ülés véget ért.

— **József főherceg asztalosmunkája.** Nagyváradon sok nézője van most özv. Rómer Károlyné lakásán kót, művészi-leg faragott képkoretnek. A képrámákat József főherceg készítette, a ki üres óráiban tudvalevőleg passzióval fur-furag is. A képkoretnek dr. Rómer Fidris kanouok hagyományából jutottak özv. Rómer Károlyné birtokába. Már több szenvedélyes műtárgygyűjtő ajánlott fel értük nagyobb összeget birtokukba.

— **Klotild főhercegnő és Dorotya főhercegnő** és szüze meglátogatták a budapesti Jézus szent szüze templomát. A vasárnapi szent beszédre és áldásra Dorotya főhercegnő és szüze meglátogatták a budapesti Jézus szent szüze templomát. A vasárnapi szent beszédre és áldásra Dorotya főhercegnő és szüze meglátogatták a budapesti Jézus szent szüze templomát. A vasárnapi szent beszédre és áldásra Dorotya főhercegnő és szüze meglátogatták a budapesti Jézus szent szüze templomát.

ban oldalt föllállított imazsálmólynál foglalt helyet, meghallgatván Ft. Tomcsányi Lajos S. J. atya szent beszédét. Ő fensége csak az áldás után távozott a templomból. A főhercegi család tegnapelőtt gyalog járta be a belvárost, a hol több előkelő üzletben bevásárlásokat tettek. A karácsonyi házi iparkiallást tegnapelőtt délután 2 órakor látogatta meg *Klotild* főhercegnő *Mária Dorottya*, *Klotild* és *Erzsébet* főhercegnők kíséretében. A magas látogatók, kiket *Rát h Károly*, a kereskezelmi muzeum igazgatója kallauzolt, élénk érdeklődéssel szemlélték a állítást; *Klotild* főhercegnő azzal távozott, hogy a kiállítást még karácsony előtt újból meglátogattja s akkor vásárolni is fog. A főhercegi család a téli képkiallítást is megtekintette és egész délután sorba járta a székesfőváros elsőbb üzleteit, s mindenütt kisebb-nagyobb bevásárlásokat tett. Mindenfelő gyalog jártak és estefelé propelleren tértek haza Budára. A főhercegi család még csak pár napig marad Budapesten.

— **Személyi hírek.** *Zichy Nándor* és *Est er há z y Miklós* Móric grófok hétfőn és kedden mint dr. *Ste in er Fülöp* megyés püspök vendégei Székesfejérvárott időztek és kedden délután elutaztak. — *Sz ö gy é n y - M a r i c h Géza* és *Julia* a jövő héten Berlinbe utaznak fivérek, *Sz ö gy é n y - M a r i c h László* nagykövet látogatására.

— **Egyházmegyei hír.** *Br toun Fe-renc* káplán *Duna-Adonyból* Vaáiba küldett ideiglenes adminisztrátornak; helyébe *Cs ö n g e d y Gyula* ettyeki káplán rendeltetett.

— **Arckép leleplezés.** Szép ünnepélye volt a budapesti *Kath. Körnek* dec. 8-án. Ekkor leleplezték le ünnepélyesen a kör alapítójának, *L é v a y Imre* kegyesrendfőnöknek és a kör jelenlegi nagynevű elnökének, *Est er há z y Miklós* Móric grófnak arcképeit. A kör nevében *P i n t é r Kálmán* alelnök intézett eszmékben gazdag beszédet az ünnepeltekhez, melyben vázolta érdemeiket a körért, kérte, hogy fogadják a megtiszteltetést úgy, mint a kör tagjainak irántuk érzett szeretetének, ragaszkodásának jelét. Beszéd közben lehullott az arcképeket fedő lepel s a megjelentek zajos éljenzése közt lett láthatóvá hű hasonmása annak a két férfinak, kiknek neve örökre be van írva a kath. kör tagjainak szívébe. *Est er há z y Miklós* Móric gróf meghatottan köszönte meg a megtiszteltetést, s egy nagyhatású beszédben arra kérte a tagokat, hogy midőn e képro pillantanak, jussanak eszükbe mindig azok az elvek is, melyeket ő képvisel, a katolicizmus elvei, s ezeket érvényesíteni törekedjenek a kör falain kívül is. A leleplezés után fényes bankett volt a kör helyiségében.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma a következő kinevezést közli: „Ő császári és apostoli királyi Felsege f. évi november 19-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával *C z i r á k y Béla* gróf es. és kir. közös külügyminiszteriumi osztályfőnököt a bécsi *Mária-Terézia-akadémia* magyar kormánybiztosává, az 1878. évi február hó 26-án kelt alapító levél 18-ik szakasza értelmében legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.”

— **Misszió Budafokon.** *Budafoki* levelezőnk írja nekünk: A lelki öröm, a szív édes megnyugvása adja kezembe a tollat, hogy a legutóbb lefolyt napoknak áldásos emléket a „*Fejérmegyei Napló*“ hasábjain is felidézsem s a hívő lelkek serkentésére misszióinkról beszámoljak. Jó ezeket a népmisziókat számon tartani, mert bennük

a papi kötelességtudás fokmérőjét, gyér alkalmazásukból pedig a katolicizmus renyhességének nem kis jelét szabad s kell látnunk. Ha szükséges a lelki megújulás, ugy az különösen szükséges most korunkban, napjainkban, midőn minden ellenünk esküdt s midőn a vallási közöny mindinkább tért hódít. Valóban be kellene látnunk, hogy népünk megmentésének, az erkölcsi-ség fentartásának talán legnagyobb — mert legsikeresebb eszköze épen a népmisziók tartása. November hó 30-tól egész dec. 10-ig missziót tartott Budafokon a fáradhatlan s apostoli buzgalmu *P. Flodung S. J.* a sz. Sziv e dicső bajnoka s naponkint két szent-beszédet tartott, reggel 6 órakor s este 5 órakor, a mely alkalommal *Heller Iván* plebánosnak rég táplált óhaja ment teljese-désbe t. i. a misszió tartása. Az elért siker a lehető legkielegetőbb. A hívők naponkint zsufolóság megtöltötték az elég tágas templomot s eddigelé is már 1800-on felül járultak a szent gyónáshoz s a szepőltelen *Bárány oltárához*. Ezer s ezer könny tanuskodott az igazi, benső s valódi bűnbánatról. Hogy *P. Flodung* mennyire megváltoztatta a sziveket, meglátszott főleg az utolsó napon, midőn a misszió befejeztével utolsó sz. beszédét tartotta s utána *Heller Iván* plebános remek szép beszédben ott a templomban megköszönte neki reá bízott nyájának nevében fáradságot nem ismerő apostoli buzgalmat, mely által ezreknek s ezreknek adta vissza a szív békéjét, a lelki megnyugvást s az eleven hitet. Csak az Isten jutalmazhatja meg kellőképp, mi csak imánnkal róhatjuk le némileg hálánkat. Szép pillanat volt, midőn a 9-ik napon a község előljáróság a élükön a bíróval s jegyzővel, — s másnap a családanyák *P. Flodung József* elé járultak, hogy egyszerű, de nemes s mélyen érző szívük sugallatát követve forró köszönetet mondjanak a hitnek s vigasznak beléjük csepegtetett balsamáért. Megjegyzem még, hogy a misszió tartama alatt a plebános 4 vadházasságban élő párt is összeadott. S ezt mind a misszióknak s *P. Flodung* apostoli buzgalmának köszönhetjük.

— **Haláloszás.** Részvétellel vettük a gyászhirot, hogy *denbach Z a c h Ludmilla* báróné, *Harth és Sulz* urnője, szül. *Schindlöcker* e hó 10-én este a halkoldók szent-seégeinek felvételre és hosszas szenvedés után 80 éves korában elhunyt. A boldogultat tegnap délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra a sóstói temetőben. A gyászszertartást *Károly János* kanonok végezte nagy segédlettel. Az engesztelő szt. miseáldozat ugyancsak tegnap délelőtt 1/2 11 órakor mutat-tatnt be az székesegyházban a Mindenhatónak. A boldogult báróné férje nyugalmazott császári kapitány volt a ki az ötvenes években a helybeli postát bírta örökáron. Az alkotmány visszaállításával a posta az állam kezébe került, de a szállítási jogot mai napig fentartotta a család és ezen simen nagyobb összeg váltságdíjat is huz a kincstártól. Ezért ott volt a nagy számú koszoruk között a postai tisztikar és a posta kocsisok koszoruja is.

— **Jegyző választás.** Lesz e hó 22-én Csöörön. A jegyzői állásra kettő pályáz-nak: *P e n t s moóri jegyző* és *H e i s s l e r Géza*, ki mint helyettes jegyző működik. Mindkét jelöltnek erős pártja van, de ugy érte-sülünk, hogy *H e i s s l e r Géza* megválasz-tása biztosra vehető.

— **Harminckét áttérés.** Serogélyes fejérmegyei községben — mint a M. H.

ottani tudósítója írja — a minap a helység-beli evangélikus református egyházközségnek harminckét vagyons tagja jelentette be az unitárius vallásra való áttérését. Az áttérés-sok száma naponkint szaporodik s valószínű hogy nemskára az összes reformátusok kilépnek egyházukból. Az áttérők azzal okolják meg tetteiket, hogy a hitközség papjai és tanítói állásukhoz méltatlanul viselik magukat.

— **Hatóság elleni erőszak.** *Moór György* számolyi lakos 1893. évi június 11-én ittas állapotban az ut szélére leült s midőn *Csörgöl Péter János* községi bíró, a kjsbíró és a bakter haza, illetőleg a község házához akarták kísérni, *Moór* a bírót mellbe lökte. E közben a perlekodók köré csoportosultak *Nagy Mihály*, *Schveininger Antal*, *Schneider Ferenc* és *Schneider Mihály*, a kik fenyegetéssel, majd erőszakkal *Moór* elkísértetését megakadályozták. Moórt azzal is vádolták, hogy *Freud Hermann* házán 15 frtnyi kárt okozott, mert *Freud* nem engedte a nála szolgálatban levő leányhoz bejárni. A székesfejérvári törvény-szék előtt a f. hó 11-én tartott vétárgyala-láson vádolták tettüket tagadták, azonban a tanuk összhangzó vallomása alapján tettü-keket beigazoltának találtá s *Moór Györgyöt* 3, *Nagy Mihályt* 2, *Schveininger Antalt* és *Schneider Ferencet* pedig 1—1 havi fog-házra ítélte. *Schveininger Antal* kivételével a vádoltak s a kir. ügyész felebböztek.

— **Szerencsétlen lakodalom.** F. évi április 8-án *Schveiger István* házasságra lépett *Karlovitz Mariával*, a ki a Szaár hegyen lakott. Az esküvő a falu-battyányi templomban tartatott, a honnan a násznép szokás szerint a korcsmába ment. Rövid idő múlva kocsiuk üttek s a Szaár hegyre tartottak. Az egyik kocsis *V a r g a* Lajos falubattyányi (öröghegyi) lakos volt, a ki miután a völgegy, menyasszony s még vagy 10-en a kocsiára ültek, nekijajította a már amugy is felbőszült lovakat a lejtős útnak. *Ö r d ö g Pál*, aki tartván a veszély-től, felugrott a kocsiira, hogy megakadályozza a gyors hájtást, többször figyelmeztette *V a r g á t*, hogy tartsa féken a lovakat. *V a r g a* azonban nem engedett. A lovak egyszerre az országúton letértek a járt utról. *V a r g a* ekkor megrántotta a gyeplőt, a mire a kocsi feldől s a menyasszony oly szerencsétlenül esett, hogy néhány perc múlva agyrázkodás következtében meghalt; *Ö r d ö g Pál* súlyos testi sértést szenvedett. A szfejérvári tör-vényszék ma tartotta ez ügyben a vétárgy-alást *V a r g a* Lajos ellen. A vétárgyala-lás csak délután 1/5 órakor ért véget azzal hogy a törvényszék *V a r g a* Lajost súlyos testi sértés és gondatlanság által oko-zott emberölés miatt 9 hónapi fogházra, a rabtartási költségekre és *Ö r d ö g Pálnak* fizetendő 130 és *Schveiger Istvánnak* fize-tendő 395 frt. kártérítésre ítélte. A vádlott és védője — *Nagy Ignác*, valamint a kir. ügyész felebböztek.

— **Az u. n. erősítő esszenciák ellen.** A bel ügyi, pénzügyi és kereskedelemügyi ministerek rendeletét bocsátottak ki az ugynevezett erősítő esszenciák behozatalának, iparszerű előállításának, forgalomba hozata-lának és égetett szeszest italokkal való vegyítésének meg-tiltása tárgyában. E szerint az égetett szeszest italokhoz használt ugynevezett erősítő esszenciáknak, melyek erősen izgató, különösen csipős fűszerekből és növényi anyagokból u. n. m. horsból, paprikából, esiliából és efélékből készült vagy narkotikus anyagokat, vagy amyalkoholt, kozma-olajat tartalmaznak és arra szolgálnak, hogy az égetett szeszest italokkal vegyítve ezeknek izgató vagy kábító hatását fokozzák, behozatala, iparszerű előállítása, forga-lomba hozatala és vegyítése, miután azok a magyar országos közegészségügyi tanács szakvéleménye következtében az egészségre ártalmas hatásúknak találtak, az osztrák kormány által megfűrtőleg megtiltattik. A gyógy- vagy diétikus szernek tekintendők alkoholikus készítmények ezen tilalom által nem érintendők. A ki a rendelet hatá-rozatai ellen vét, kihágást követ el és a mennyiben cselekménye a büntető törvények szerint súlyosabb büntetés alá törvény vagy szabályok szerint súlyosabbal és vissza-nem esik, 100 forintig terjedhető pénzbírsággal és vissza-esés esetén, ha az utolsó büntetés kiállása óta két év még nem múlt el, 100 forintig terjedhető önbüntetéssel és 15 napig terjedhető elzárással büntetendő. A rendelet december hó 1-én lépett hatályba.

Népesedési mozgalom. Székesfejérvár városában dec. 2-ikától 9-ikéig született 22 gyermek, köztük törvényes 10 fiu, 11 nő, törvénytelen 1 fiu. Meghalt ugyanezen időben 13 ember, t. i. 3 férfi és 10 nő. A legfiatalabb halott 1 éven alúl; a legöregebb 80 éves volt. Mint halálok szerepel angina és tifusz 2-2, diarrhoea és bronchitisz 1-1 esetben. A születések száma 11-gyel mulja felül a halálozásokét.

Gyermek járványok. A cs a községben járványszerűleg fellépett a toroklob, Bodmérön pedig a kanyaró.

Irodalom és Művészet.

Színház. Hétfőn Zeller K. *Bánya-mester* c. operettjét adták harmadszor igen csekély számú közönség előtt. Az előadás minden tekintetben nagyon jól sikerültnek mondható. — Kedden Schiller *Armány és szerelem* c. drámája került színre kevés, de hálás közönség előtt. Somolkinak kissé ódon nyelvvezető fordításában. A darab igen jó benyomást tett a közönségre. Az előadás igen jó volt. Sz a t m á r i t (Ferdinand) odadó szerelme, térfias csalódása valóban tragikus hőssé avatták. A csalódásig hí képe volt Gyurman Aljco (Luiza) a szorolmes, egyszerű polgár lánynak, a kinok csak hön dobogó szive, szenytelen becsülete van s ép eme féltett kincsén ojt csoorbát a büszke S á r d y (Walter). A kitünően alakított Lujzát sirba dönti a ráfogás s a szarnok Walter erkölcsileg semmisül meg. D e r é k i (Wurm tiktár) otthon volt szerepében. Intrikája eredményre vezetett s Deréki arcvonásai, az intrikus ördögi mosolya igen jól kifejezték azt a benső nyugtalanságot, a mely az ily emberek keblében dúl. M e z e y (Miller) az aggódó atya szerepét ügyesen játszotta. Általában véve mondhatjuk, hogy ügyesen rendezett, jól sikerült előadásban játszódtok le az „Armány és szerelem.” (k.)

Tegnap este „*Charley néjje*”-t adták másodsor, gyér közönség előtt, mely azonban sokat kacagott a bohózatnak igazi angol komikumán. Az előadás jó volt, a legtöbb tapsot H a t v a n i E. (címszerep) kapta és érdemelte. (k.)

Ifjúsági lapok. Dolinay Gyula már több mint 20 esztendeje szerkeszt két ifjúsági és gyermeklapot. Ajánljuk a szülők figyelmébe. A „*Hasznos Mulattató*” fiuknak való képes lap, közelébb 23-ik évfolyama indult meg. A „*Lányok Lapja*” ifju leánykák képes-ajúsága, már ez is 21-ik évfolyamát fújja. Mind a két lapnak állandó mellékletét képezi a „*Történelmi arcképcsarnok*”, mert méltó a magyar fiukhoz és magyar leányokhoz, hogy midőn az egész ország az ezer éves ünnepélyre készül, ők is megismerkedjenek azon nagy alakokkal, kik szerették és megtartották a hont. A „*Hasznos Mulattató*” vagy „*Lányok Lapja*” a Történelmi arcképcsarnok melléklettel együtt negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt. A ki most előfizet, egyszerre megkaphatja a lap új folyamának eddig megjelent 5 első füzetét s ugyancsak 5 füzetet kap a Történelmi arcképcsarnokból, melyben már eddig, időrendi sorrendben, 23 fényes kivitelű, nagy alaku arckép és életrajz jelent meg, s közelebb Szt.-László és Könyves Kálmán királyok következnek s végül az egész szet külön kötetbe lehet kötetni. Az előfizetési pénzek postautalvánnyal egyenesen Dolinay Gyula szerkesztő címe alatt küldendők (Budapest Keckeméti u. 13.) Mibelyt beérkezik a negyedévi 1 frt, vagy félevi 2 frt, azonnal megküldetik az eddigi 5 füzet lap és 5 füzet Történelmi arcképcsarnok. E gyönyörű kettős füzeteknél becsesebb és értékesebb ajándék alig adható a serdülő fiuknak vagy leánykákuk.

Megjelentek a „Jézus Szentéges Szívének Hírőke” és a „Szűz Mária Virágos Kertje” c. havi folyóiratok decemberi füzetei gazdag hitbuzgalmi tartal-

lommal. A folyóiratokat Tóth Mike Jézus-társasági atya szerkeszti Kalocsán. Előfizetési árak egy évre 1.50, illetőleg 1 frt.

Kossuth Ferenc — újságíró. Kossuth Lajos nagyobbik fia először a Tarnóczy gyárnak esnált reklámalot, mikor elfogadta ezen gyár igazgatói állását. Azalot, mikor elhagyta ezen gyár igazgatói állását, a hitelétvesztő szelsőbáznak esnált „Egyetértésnek” esnált sajtó szelsőbál közlönyök az „Egyetértésnek” esnált reklámat, mert — mint benünkét a fővárosból értesitenek — beállott az „Egyetértés” fümunkatársai közé a már szombaton kezdi meg e lapnál újságírói működését.

Szerkesztői üzenetek.

— B. E. urnak P. Szt Kereszten. Igaz közsönnettel fogadtuk Levél legközelebb megy. A tiszteletpéldányt ma megindítottuk.

Közgazdaság.

Harc a gazdák ellen. A kormány nem akar engedni s utolsó óráiban is elnyomja a független gazdákat. Különös animozitással üldözi a „Délividéki földművelők gazdasági egyesületét”, melynek tagjai — egyszerű földművesek — mind agráriusok és ellenzékiek s mely ma, fenállása 3-ik évében 5000-nél több taggal bír. Ez szemet szurt a kormánynak és Miklós Odón földművelésügyi államtitkár felszólította az egyesületet, hogy fiók-egyesületei csak ugy működhetnek szabadon, ha alapszabályaikat ellenőrzés végett 3-3 példányban a politikai főhatóság elé terjesztik. A fiók-egyesületek működése azonnal felfüggesztetett, mire az egyesület elnöksége az ügy gyors elintézését sürgette, de hiába, a fiók egyesületek ma is zaklatatnak a juniusi rendelet alapján és dacára, hogy Festetich gróf földművelésügyi miniszter a rendeletet október 25-ikén vissza vonta.

A déli vasut nem államosítatják. A bécsi Fremdenblatt jelentése szerint Wittek osztályfőnök budapesti missziója teljesen eredménytelen maradt. A kereskedelmi miniszterium nevezett tisztviselőjének az volt a feladata, hogy a magyar kormánnyal a déli vasut kérdésében fenforgó differenciákat kiegyenlítse. Miután a magyar fővárosban folytatott tárgyalások nem vezettek megegyezésre, dr. Wittek osztályfőnök tegnapelőtt visszatért Bécsbe.

Osztárak a magyar malmok ellen. A liberális kormánynak azon eljárása, hogy a nagy malmoknak a kis malmok rovására örlési engedélyeket adott, már megteremtette gyümölcsöt Ausztriában is. Az osztárk mezőgazdasági és malmogyesületek képviselői ugyanis vasárnap Bécsben elhatározták, hogy a kormányhoz emlékiratot terjesztenek, mely e négy nyilatkozaton alapulna:

1. A magyar kartell-malmoknak az örlési forgalom által az összállam rovására jogossulatlan prémiumok juttatnak.
2. A mezőgazdaság nagy kárára az örlési forgalomban üzött visszaélések nagy befolyást gyakorolnak a buza árának csökentésére, különösen Ausztriában, a mi bizonyára földhitel-járadék esetére is nem jelentéketlen befolyással van.
3. Az osztárk malmopar teljesen képtelen tovább küzdeni az örlési forgalom által kedvezményben részesített malm-kartelli konkurenciája ellen; ha ez az állapot tovább tart, teljesen elfog pusztulni.
4. Az örlési forgalom a mostani vámtéchnika szerkesztésben törvényellenes.

A dunagőzhajózási társaság, mint Bécsből jelentik, mindenféle árak felvételét tegnap, s hónap 12-én beszüntette. Bécsből Budapestre küldendő árakat kivételesen még 13-án is folyesznek, de Budapestben már 13-án befejezték a hajózási évadot.

Idők jele. Az országos magyar gazdaegyesület va árnap közgyűlésének lefolyásáról a es. és kir. kabinetirodához kimerítő távirati tudósítást küldetett. A kabinetiroda e célból külön tudósítót küldött Budapestre. Tehát már a korona is kezd érdek-

lődni a független gazdák ügye iránt! — Ezel kapcsolatban megemlítjük, hogy az u. n. „reformpárt” egyebek közt Fiáth Miklós báró fejérmegyei főispánt is jelölte a választmányi tagra. A főispánra 52 szavazat esett, míg Lits Gyula, a független gazdák jelöltje 456 szavazatot kapott.

A tej- és vajtermelés szabályozására, illetőleg e cikkek hamisítása ellen most törvényjavaslatot készítenek a földművelésügyi miniszteriumban. A törvényjavaslat a tej- és vajárulás ellenőrzését statálja, szigorú rendőri intézkedésekkel. A törvényjavaslat legfontosabb része a művajgyártásának és forgalomba hozatalának eltiltása.

Fejérmegyei buza a budapesti gabonapiacra. A budapesti gabonapiacra eladatott dec 10-én: 200 mm. 80 k. 6.80 forint, 500 mm. 78.5 k. 6.55 forint. — Dec. 11-én: 500 mm. 89.5 k. 6.92 1/2 frt, 1000 mm. 80.5 k. 6.92 1/2 frt, 400 mm. 80 k. 6.77 1/2 frt, 700 mm. 80 k. 6.85 frt, 79.5 k. 6.82 1/2 frt mind három hónapra.

Székesfejérvári piaci árak 1894. december 12-én:

Gabona: buza 6:10—6:20; rozs 5:50, 5:55; árpa 6:00—6:20; zab 5:70—5:80; kukorica 5:40—5:60; csöves kukorica 2:80—2:90 frt; bab 8:70—8:80 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 26—28; nehéz 30—32 kr. klgr. eleven súly szerint. Borju: könnyű 28—29; nehéz 32—36 kr. klgr. eleven súly szerint.

Lakást keresek.

A tavaszra, 5—6 szoba mellékhelyiségekkel, kert és 1 lóra való istálló.

Herendi

szállásmester.

MÁRIÁN GYÖRGY

könyvnyomdájá

Székesfejérvár, Szent-István-tér 1.

A KÖZELEDŐ UJ-ÉV ALKALMÁRA AJÁNLJA
A LEGSZEBB KIÁLLÍTÁSÚ

LITHOGRAFÁLT

NÉVJEGYEKET!

Készít továbbá mindenféle

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

tiszta és izléses kivitelben

a legolcsóbb áron.